

UZASADNIENIE

Rozporządzenie przygotowane zostało na podstawie upoważnienia zawartego w art. 11 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. poz. 770, z późn. zm.), zgodnie z którym „*Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przechowywania dotychczasowych rejestrów i przekazywania akt rejestrowych oraz wydawania z nich odpisów, wyciągów i zaświadczeń*”.

Projektowana zmiana rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2000 r. w sprawie sposobu przechowywania dotychczasowych rejestrów i przekazywania akt rejestrowych oraz wydawania z nich odpisów, wyciągów i zaświadczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 886) jest konieczna do wprowadzenia w związku z wynikami kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli (NIK) w zakresie prawidłowości funkcjonowania starostów w odniesieniu do podejmowania decyzji i zarządzania majątkiem po podmiotach nieprzerejestrowanych do Krajowego Rejestru Sądowego i uznanych za wykreślone z dotychczasowych rejestrów z mocy prawa (kontrola NIK nr P/23/050 „*Realizacja przez starostów zadań związanych z nieodpłatnym nabywaniem przez Skarb Państwa mienia należącego do podmiotów nieprzerejestrowanych*”).

W celu uwzględnienia zalecenia pokontrolnego postawionego Ministrowi Sprawiedliwości przez NIK uznano za konieczne przygotowanie przez sądy rejestrowe wykazu podmiotów nieprzerejestrowanych do ww. rejestru - na podstawie prowadzonych przez te sądy dodatkowych urządzeń ewidencyjnych i znajdujących się w nich danych o podmiotach wpisanych do dotychczasowych rejestrów sądowych. Zdaniem NIK do prawidłowego wykonywania zadań starostów nie jest wystarczające poszukiwanie podmiotów rejestrowych w oparciu o analizę Krajowego Rejestru Sądowego i urządzenia ewidencyjne pozostające w zasobie starostów, w związku z czym wykazy podmiotów nieprzerejestrowanych powinny zostać przygotowane po stronie Ministra Sprawiedliwości. Komplet danych o podmiotach wpisanych do dotychczasowych rejestrów sądowych, a następnie przerejestrowanych bądź nieprzerejestrowanych do Krajowego Rejestru Sądowego, znajduje się w zasobach sądów rejestrowych, z których każdy obowiązany jest prowadzić dodatkowe urządzenia ewidencyjne zawierające takie dane, jak:

- a) nazwę sądu prowadzącego dotychczasowy rejestr,
- b) nazwę tego rejestru,

- c) numer w tym rejestrze,
- d) nazwę podmiotu według ostatniej rejestracji w dotychczasowym rejestrze sądowym,
- e) informację, czy prowadzona jest lub była prowadzona sprawa o pierwszy wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym wraz ze wzmianką o sposobie jej zakończenia i wskazaniem, czy akta znajdują się w sądzie rejestrowym, czy też zostały zwrócone do sądu prowadzącego dotychczasowy rejestr,
- f) numer KRS, pod którym podmiot został zarejestrowany,
- g) nazwę podmiotu, jeżeli nazwa według pierwszej rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym różniła się od nazwy według ostatniej rejestracji w dotychczasowym rejestrze sądowym.

Obowiązek prowadzenia takich dodatkowych urządzeń ewidencyjnych przez sądy rejestrowe oraz zakres gromadzonych w nich danych wynika z § 16 i § 17 przywołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2000 r. w sprawie sposobu przechowywania dotychczasowych rejestrów i przekazywania akt rejestrowych oraz wydawania z nich odpisów, wyciągów i zaświadczeń. Zestawienie danych zawartych w tych dodatkowych urządzeniach ewidencyjnych z danymi o przerejestrowaniu określonych podmiotów do Krajowego Rejestru Sądowego umożliwia sądom rejestrowym przygotowanie wykazów podmiotów nieprzerejestrowanych do tego rejestru. Informacje zawarte w tych obligatoryjnych dodatkowych urządzeniach ewidencyjnych są jawne (§ 17 ust. 2 ww. rozporządzenia), a zatem wygenerowane na ich podstawie – przez sądy rejestrowe - wykazy podmiotów nieprzerejestrowanych do Krajowego Rejestru Sądowego mogłyby być przekazane Ministrowi Sprawiedliwości i udostępnione na jego stronie podmiotowej w BIP.

Z uwagi na fakt, że NIK nie narzucił w zaleceniach dla Ministra Sprawiedliwości formy takich wykazów, a jedynie udostępnienie ich online, należy odstąpić w projektowanym rozporządzeniu od wskazywania sądom rejestrowym jakichkolwiek wzorców wykazów podmiotów nieprzerejestrowanych, wskazywania ich formy, postaci itd. Dla wykonania zalecenia NIK żadne wymogi dotyczące postaci graficznej, struktury czy formatu wykazów nie są potrzebne. Minister Sprawiedliwości udostępniłby na swojej stronie podmiotowej w BIP wykazy otrzymane od poszczególnych sądów rejestrowych – w takiej postaci, w jakiej zostaną do niego przesłane, np. w dokumencie WORD, EXCEL, czy nawet jako skan wykazu w postaci papierowej, jeśli któryś z sądów zdecydowałby się na sporządzenie wykazu w takiej postaci.

Udostępnienie wykazów na stronie podmiotowej Ministra Sprawiedliwości miałoby walor informacyjny (jawność informacji z dodatkowych urządzeń ewidencyjnych sądów rejestrowych), a dla starostów dodatkowy walor pomocniczy w wykonywaniu - zakwestionowanych przez NIK - ich zadań wobec majątku podmiotów nieprzerejestrowanych do Krajowego Rejestru Sądowego.

Mając na uwadze powyższe w § 17 przywołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości mogą zostać dodane dwa ustępy, tj. ust. 3 – 5, dzięki czemu sądy rejestrowe, wykorzystując już swoje obecne dodatkowe urządzenia ewidencyjne oraz późniejsze dane/wykazy/akta podmiotów przerejestrowanych do Krajowego Rejestru Sądowego, będą w stanie przygotować zalecone przez NIK wykazy podmiotów nieprzerejestrowanych.

Przewiduje się, że rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, a sądy rejestrowe będą zobowiązane do sporządzenia i przekazania Ministrowi Sprawiedliwości zbiorczych wykazów podmiotów w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie projektowanego rozporządzenia. Wprawdzie sądy rejestrowe, co do zasady, powinny mieć już przygotowane wykazy spraw w dodatkowych urządzeniach ewidencyjnych służących do rejestracji obiegu akt rejestrowych między sądami rejestrowymi i sądami uprzednio właściwymi, należy zakładać, iż uzupełnienie, korekta bądź ewentualnie przygotowanie wykazów może generować potrzebę poświęcenia większej ilości czasu na ich opracowanie, zwłaszcza w dużych sądach rejestrowych, które dysponują znaczną liczbą akt do ujęcia w wykazie. Z tego też względu przewidziano 90-dniowy termin na sporządzenie i przekazanie Ministrowi Sprawiedliwości przez sądy rejestrowe zbiorczych wykazów podmiotów, które na dzień ich sporządzenia nie zostały przerejestrowane do Krajowego Rejestru Sądowego.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2024 r. poz. 806) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535).

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych Ministra Sprawiedliwości.

W celu spełnienia wymogu, o którym mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt został skierowany do Koordynatora OSR w celu wyrażenia opinii.